

Not: Otel içinde farklı faaliyet konusunun işletilmesi ve turizm işletme belgeli yerler hk.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14399437-622.02-4703764

13/10/2022

Konu : Görüş (Otel içinde farklı faaliyet konusunun işletilmesi ve turizm işletme belgeli yerler hk.)

...VALİLİĞİNE
(Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü)

İlgi : ... tarihli ve ... sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ve eki ... A.Ş.'nin 26.09.2022 tarihli başvurusu incelenmiş olup İliniz, ... ilçesi, ... Mahallesi, ... Caddesi, no:... adresinde bulunan 3 yıldızlı ... isimli otelde söz konusu Şirketin alt yüklenici olarak turizm işletme belgeli bar salonuna işyeri açma ve çalışma ruhsatı başvurusunun, aynı adreste otel olarak faaliyet gösteren iş yerine bar salonu ruhsatı verilemeyeceği, söz konusu adresin içkili yer bölgesinde bulunmadığı ve turizm işletme belgesinin yetersiz olduğu belirtilerek ... Belediye Başkanlığınca reddedildiği belirtilerek söz konusu işyeri açma ve çalışma ruhsatının, 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında KHK'nın 2 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (h) bendi uyarınca İl Müdürlüğünüzce verilmesi talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 2709 sayılı Anayasamızın 6 ncı maddesi “...

... Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz.” hükmünü,

106 ncı maddesi “...

Bakanlıkların kurulması, kaldırılması, görevleri ve yetkileri, teşkilat yapısı ile merkez ve taşra teşkilatlarının kurulması Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenir.” hükmünü,

123 üncü maddesi “İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir.

İdarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır.

Kamu tüzelkişiliği, kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulur.” hükmünü,

4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanununun 6 ncı maddesinin onbirinci fıkrası “Meskun mahaller ve konaklama yerleri hariç olmak üzere, otoyollardaki ve devlet karayollarındaki yapı ve tesislerde alkollü içki satışına ve tüketimine izin verilmez. Öğrenci yurtları, sağlık hizmeti verilen yerler, spor müsabakası yapılan stadyum ve kapalı spor salonları, her türlü eğitim ve öğretim kurumları, kahvehane, kiraathane, pastane, bezik ve briç salonları ile akaryakıt istasyonlarının mağaza ve lokantalarında alkollü içkilerin satışı yapılamaz.” hükmünü,

9 uncu maddesi “Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumundan satış belgesi almak isteyenlerin, öncelikle belediye veya il özel idaresinden iş yeri açma ruhsatı ya da Kültür ve Turizm Bakanlığında turizm belgesi almaları zorunludur. Tütün mamulü, etil alkol, metil alkol ve alkollü içki satmak isteyenlerin, Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumundan satış belgesi almaları zorunludur. Belediye veya il özel idaresi, ruhsat vermeden önce, yetkili kolluk kuvvetinin görüşünü alır. Kolluk kuvveti görüşünü yedi gün içinde verir.

Bu Kanun kapsamına giren ürünlerin perakende veya açık olarak satışının yapıldığı yerler ile örgün eğitim kurumları ve dershaneler, öğrenci yurtları ve ibadethaneler arasında kapıdan kapıya en az yüz metre mesafenin bulunması zorunludur. Bu fıkradaki mesafe şartı turizm belgeli işletmeler için uygulanmaz.

Mesafe şartı, satış belgesinin verildiği tarih itibarıyla aranır.

İkinci fıkradaki mesafe sınırları içerisindeki taşınmaz kültür varlığı olarak tescilli yapılarda düzenlenecek süreli etkinlikler için Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumunca açık alkollü içki sunum izni verilebilir.” hükmünü,

2634 sayılı Turizm Teşvik Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrası “Turizm sektöründe; bu Kanun ve diğer mevzuatta yer alan teşvik tedbirleri ile istisna, muafiyet ve haklardan yararlanabilmek için Bakanlıktan turizm yatırımı belgesi veya turizm işletmesi belgesi alınması zorunludur.” hükmünü,

19 uncu maddesi “Belgeli işletmeler, Bakanlığın iznine bağlı olarak, 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanununun 178 inci maddesi ile 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 61 inci maddesindeki alkollü içki satışı ve ruhsatlarına ilişkin hükümlerin dışındadır.” hükmünü,

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 2 nci maddesi “Bu Kanun hükümleri;

...

c) 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamına giren turizm işletmelerine,

...

Uygulanmaz.” hükmünü,

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi “Umuma açık istirahat ve eğlence yeri: Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kiraathaneler; kumar ve kazanç kastı olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerleri,” ve (t) bendi “İş yeri: Ticari, sınai, zirai veya mesleki bir faaliyetin ya da girişimin icrasına tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan, kara ya da su üzerindeki açık veya kapalı alanda bulunan sabit ya da mobil yerleri” hükmünü,

5 inci maddesinin üçüncü fıkrası “Turizm işletme belgeli tesisler, işletme belgesinin düzenlenmesine esas hususlarla ilgili olarak sadece Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından denetlenir. Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm alan ve merkezlerinde Çevresel Etki Değerlendirmesi olumlu kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi gerekli değildir kararı verilen ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında yer alan yatırımlar için işyeri açma ve çalışma ruhsatı, yetkili idareler tarafından başka bir işleme gerek kalmaksızın onbeş gün içinde verilir.” hükmünü,

6 ncı maddesinin birinci fıkrası “Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.” ve üçüncü fıkrası “İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2’de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.” hükmünü,

10 uncu maddesi “Adresi ve işleticisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerlerine, ana faaliyet dalı esas alınarak tek ruhsat düzenlenir. Talî faaliyet konuları ruhsatta ayrıca belirtilir.

Aynı adreste bulunsa bile ana faaliyet konusu veya işletmecisi farklı olan işyerlerine ayrı ayrı ruhsat düzenlenir.

...” hükmünü,

14 üncü maddesi “Sıhî işyerlerinin ruhsatlandırılması sırasında bu Yönetmelikte belirtilen genel şartların yanı sıra sınıflarına ve özelliklerine göre Ek 1’de belirtilen şartlar aranır.” hükmünü amirdir.

Diğer taraftan, Danıştay Onuncu Dairesinin 22/11/2016 tarihli ve E: 2016/11860, K: 2016/4097 sayılı kararında “...

Uyumsuzluk, belediyenin yetkisinde olan işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi talebinin reddi üzerine yetkinin 644 sayılı KHK gereğince Çevre ve Şehircilik Bakanlığına geçtiği düşüncesi ile yapılan işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi istemi üzerine tesis edilen işlemde kaynaklanmaktadır. 644 sayılı KHK'nın 2/h bendine “.. başvuru tarihinden itibaren iki ay içinde yetkili idarece verilmemesi halinde bedeli mukabilinde resen yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatını vermek.” denilmek suretiyle, öncelikle yetkili asıl makam tarafından sürüncemede bırakılarak ruhsat verilmemesi halinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yetkili olacağı belirtilmiş olup, onaya yetkili asıl makam tarafından yapılan başvurunun reddedilmesi halinde davalı Bakanlığın yetkili olacağına ilişkin herhangi bir hükme yer verilmemiştir. Buna göre, yetkili makamca başvurunun reddi durumunda Bakanlığın ruhsat verme hususunda herhangi bir yetkisinin bulunmadığının kabulü gerekmektedir.

Dava dosyasında yer alan bilgi ve belgelerin birlikte değerlendirilmesinden, uyumsuzluğa konu yere işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi hususunda yetkili belediyeye başvuruda bulunulduğu, bu talebin açıkça reddedildiği, ortada idari yargıda dava konusu edilebilecek icrai kesin ve yürütülmesi gereken bir işlemin olduğu ve işleme karşı da dava açılarak sonuçlandırıldığı, verilen idare mahkemesi kararının Danıştay denetiminden geçerek temyiz incelemesinde onandığı, karar düzeltme isteminin ise reddedildiği, nazara alındığında “iki ay içinde verilmemesi” şartının gerçekleşmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu nedenle başvuru tarihinden itibaren iki ay içinde yetkili idarece verilmemesi halinde bedeli mukabilinde resen yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni ile işyeri açma ve çalışma ruhsatını verme hususunda yetkili kılınan Bakanlığın bu yetkisini yayımlanan genelge ile Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne devretmesi karşısında davacının Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne başvurusu sonucunda ve bu başvuru nedeniyle davalı idarece tesis edilen işleme karşı açılan davanın reddi gerekirken yetki yönünden hukuka aykırı bulunarak iptal edilmesine yönelik İdare Mahkemesi kararında isabet bulunmamaktadır.

...” hükmü tesis edilmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri ile yargı kararları uyarınca;

- İçkili yerlerin, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamında içkili yer bölgesi içerisinde faaliyet göstermesi gerektiği ancak, 2634 sayılı Kanun kapsamında turizm işletme belgesi bulunan yerlerin içkili yer bölgesi olarak belirlenen alan haricinde de alkollü içki sunumu yapabilmesinin mümkün olduğu,

- Aynı adreste bulunan ana faaliyet konusu veya işletmecisi farklı olan işyerlerine, faaliyet konusuyla ilgili asgari genel ve ortak şartlar ile ilave şartların karşılanması halinde ayrı ayrı ruhsat düzenlenmesi gerektiği,

- İdarenin yapacağı tüm işlemlerin Anayasa, Kanun veya CBK yönünden bir temele dayanması gerektiği, işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmesi yetkisinin yasalarla ve ikincil mevzuat ile hassaten yetkili idare sıfatıyla sayılmış idarelere bırakılmış olduğu, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenleme ile ilgili

yetkisinin, istisnai olarak ve öncelikle yetkili asıl makam tarafından sürüncemede bırakılarak işlem yapılmayıp ruhsat verilmeyen iş yerleri bakımından kullanılmasının mümkün olduğu, Değerlendirilmektedir.

Bakan a.
Genel Müdür